

Oświadczenie rządowe

z dnia 20 marca 1923 r.

w przedmiocie zawisłych sądowych spraw depozytowych górnośląskiego obszaru plebiscytowego.

Podaje się niniejszem do wiadomości, że na podstawie artykułu 5 § 6 Układu Polsko-Niemieckiego w przedmiocie przejęcia wymiaru sprawiedliwości na górnośląskim obszarze plebiscytowym, podpisanego w Katowicach dnia 12 kwietnia 1922 r. (Dz. U. R. P. № 51, poz. 448), zawarty został Układ Polsko-Niemiecki w przedmiocie zawisłych sądowych spraw depozytowych z górnośląskiego obszaru plebiscytowego. Tekst układu załącza się.

Minister Spraw Zagranicznych: w z. *W. Sikorski*Minister Sprawiedliwości: *W. Makowski*

Układ Polsko-Niemiecki

w przedmiocie zawisłych sądowych spraw depozytowych górnośląskiego obszaru plebiscytowego:

Polski zarząd wymiaru sprawiedliwości oraz pruski zarząd wymiaru sprawiedliwości, działający w imieniu Państwa Niemieckiego, zgodziły się, aby na podstawie upoważnienia, udzielonego im przez Rząd Polski i Rząd Niemiecki w artykule 5 § 6 układu polsko-niemieckiego z dnia 12 kwietnia 1922 w przedmiocie przejścia wymiaru sprawiedliwości na górnośląskim obszarze plebiscytowym, uregulować zgodnie z interesami obu ludności sądowe sprawy depozytowe, na które miał wpływ podział Górnego Śląska i mianowały w tym celu swymi pełnomocnikami:

Polski zarząd wymiaru sprawiedliwości:

Wiceprezesa Sądu Okręgowego,

p. Tadeusza Zajączkowskiego.

Pruski zarząd wymiaru sprawiedliwości:

Tajnego Nadradcę Sprawiedliwości,

Radcę Ministerjalnego,

p. Dr. Georg Crusen.

Pełnomocnicy, po wzajemnem przedłożeniu sobie pełnomocnictw i po uznaniu ich za wystarczające i należyte co do formy, ugodzili się co do następujących postanowień:

Art. 1.

§ 1.

Sprawy, w których przed przejściem wymiaru sprawiedliwości złożono w sądach, położonych w polskiej części obszaru plebiscytowego, wartości, wymienione w § 1 pruskiej ustawy depozytywowej z dnia 21 kwietnia 1913 (Zbiór ustaw pruskich, str. 225), załatwiać się będzie wedle następujących postanowień:

§ 2.

(1) Jeżeli złożono pieniądze (§ 6 pruskiej ustawy depozytywowej), wstępuje w miejsce dotychczasowego urzędu depozytowego sąd powiatowy w Bytomiu jako odtąd właściwy urząd depozytowy.

(2) To samo stosuje się w przypadku § 8 pruskiej ustawy depozytywowej, jeżeli złożone środki płatnicze przemieniono przed przejściem wymiaru sprawiedliwości na pieniądze kasowe.

§ 3.

Jeżeli złożono papiery wartościowe, inne dokumenta lub kosztowności albo w myśl § 8 pruskiej ustawy depozytywowej środki płatnicze, których do chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości nie przemieniono na pieniądze kasowe, staje się właściwym urzędem depozytowym ten polski sąd, który wstąpił w miejsce dotychczasowego pruskiego sądu, chyba że złożone wartości w chwili przejścia wymiaru sprawiedliwości są przechowane w urzędach, których

Die Polnische Justizverwaltung und die Preussische Justizverwaltung, handelnd im Namen des Deutschen Reichs, sind übereingekommen, im Interesse der beiderseitigen Bevölkerung die durch die Teilung Oberschlesiens beeinflussten gerichtlichen Hinterlegungssachen auf Grund der im Artikel 5 § 6 des polnisch-deutschen Abkommens, betreffend die Überleitung der Rechtspflege, im oberschlesischen Abstimmungsgebiet, vom 12. April 1922 von der Polnischen Regierung und der Deutschen Regierung erteilten Ermächtigung durch Vereinbarungen zu regeln, und haben zu diesem Zweck zu ihren Bevollmächtigten ernannt:

die Polnische Justizverwaltung:

den Bezirksgerichts-Vizepräsidenten,

Herrn Tadeusz Zajączkowski,

die Preussische Justizverwaltung:

den Geheimen Oberjustizrat, Ministerjalrat,

Herrn Dr. Georg Crusen.

Die Bevollmächtigten haben ihre Vollmachten gegenseitig vorgelegt, diese in guter und gehöriger Form befunden und sich darnach über folgende Bestimmungen einig:

Art. 1.

§ 1.

Angelegenheiten; in denen bei Gerichten in dem polnischen Teile des oberschlesischen Abstimmungsgebiets in der Zeit vor Übergang der Rechtspflege Werte der in § 1 der Preussischen Hinterlegungsordnung vom 21. April 1913 (Preussische Gesetzsammlung S. 225) bezeichneten Art hinterlegt worden sind, werden nach Massgabe der folgenden Bestimmungen erledigt,

§ 2.

(1) Soweit Geld (§ 6 der Preussischen Hinterlegungsordnung) hinterlegt ist, tritt an die Stelle der bisherigen als nunmehr zuständige Hinterlegungsstelle das Amtsgericht in Beuthen.

(2) Das Gleiche gilt im Falle des § 8 der Preussischen Hinterlegungsordnung, wenn vor Übergang der Rechtspflege die hinterlegten Zahlungsmittel in kassenmässiges Geld umgesetzt worden sind.

§ 3.

Soweit Wertpapiere, sonstige Urkunden oder Kostbarkeiten oder gemäss § 8 der Preussischen Hinterlegungsordnung Zahlungsmittel hinterlegt sind, die in kassenmässiges Geld bis zum Übergang der Rechtspflege nicht umgesetzt worden sind, ist als Hinterlegungsstelle dasjenige polnische Gericht zuständig, das an die Stelle des bisherigen preussischen Gerichts getreten ist, es sei denn, dass die hinterlegten Werte im Zeitpunkt des Überganges

wedziby nie leżą na obszarze przypadłym Polsce. W tym wypadku wstępuje w miejsce dotychczasowych urzędów depozytowych sąd powiatowy w Bytomiu jako odtąd właściwy urząd depozytowy.

§ 4.

(1) Właściwy odtąd w myśl §§ 2 i 3 urząd depozytowy winien na wniosek oddać depozyt urzędowi depozytowemu drugiego państwa, o ile nic innego z niżej podanych postanowień nie wynika.

(2) Do postawienia takiego wniosku są uprawnieni:

- a) deponent, albo
- b) inni interesowani razem, jeżeli deponentowi nie przysługuje prawo do odebrania depozytu, lub jeżeli depozyt złożono celem ostatecznego uwolnienia się od dłużnego zobowiązania.

(3) Jeżeli wedle przepisów obowiązujących w czasie przejścia władzy państwowej do wystąpienia z wezwaniem wydania depozytu jest w myśl § 15 pruskiej ustawy depozytowej właściwą władzą, depozyt zostanie wydany po myśli ustępu 1 również na wezwanie właściwej władzy drugiego państwa. Właściwość wzywającej władzy ma wezwany urząd depozytowy badać w każdym poszczególnym przypadku, uwzględniając fakt przejścia władzy państwowej i układy zawarte między Państwem Polskim a Państwem Niemieckim. Jeżeli właściwość wzywającej władzy opiera się na jednym z układów w przedmiocie przejścia wymiaru sprawiedliwości, z dnia 20 września 1920 lub z dnia 12 kwietnia 1922, winna władza ta, występując z wezwaniem, stwierdzić, że oddanie władzy wymiaru sprawiedliwości drugiego państwa zawisłego u niej postępowania ani nie ma nastąpić z urzędu, ani w przypadku, w którym oddanie to jest dopuszczalne na wniosek stron lub interesowanych, że wniosku takiego mimo wezwania nie uczyniono w czasokresie jednego miesiąca po wezwaniu.

(4) Urząd depozytowy jest zobowiązany do oddania depozytu tylko wówczas, gdy odnośny wniosek lub wezwanie nadeszło do niego najpóźniej z upływem dnia 31 grudnia 1925.

(5) O wydaniu zarządzenia oddania należy uwiadomić interesowanych.

§ 5.

(1) Jeżeli w przypadkach, przewidzianych w § 4 urząd depozytowy dowie się, że osoba trzecia podnosi roszczenie do przedmiotu stanowiącego depozyt, winien on oddanie depozytu uczynić zawisłym od zgody owej osoby trzeciej. Atoli urząd depozytowy może polecić osobie trzeciej, by w określonym czasokresie udowodniła swe roszczenie lub je dochodziła drogą skargi, pod rygorem, że w razie przeciwnym oddanie depozytu nastąpi i bez jej zgody. Należy określić czasokres odpowiedni, ale możliwie krótki. Takie polecenie winien urząd depozytowy wydać na żądanie władzy drugiego państwa, wzywającej o oddanie depozytu.

der Rechtspflege bei Stellen verwahrt sind, deren Sitz nicht an Polen abgetreten ist. In diesem Falle tritt an die Stelle der bisherigen als nunmehr zuständige Hinterlegungsstelle das Amtsgericht in Beuthen.

§ 4.

(1) Die nach den §§ 2 und 3 fortan zuständige Hinterlegungsstelle hat die Hinterlegung auf Antrag an eine Hinterlegungsstelle des anderen Staates abzugeben, soweit sich nicht aus den nachstehenden Bestimmungen etwas anderes ergibt.

(2) Zur Stellung des Antrages sind berechtigt:

- a) der Hinterleger oder
- b) die übrigen Beteiligten gemeinsam, wenn dem Hinterleger ein Recht auf Rücknahme der Hinterlegung nicht zusteht, oder wenn zum Zwecke der endgültigen Befreiung von einer Schuldverbindlichkeit hinterlegt ist.

(3) Soweit nach den bei Übergang der Staatshoheit geltenden Vorschriften eine Behörde zur Stellung eines Ersuchens auf Herausgabe gemäss § 15 Preussischen Hinterlegungsordnung zuständig ist, wird die Hinterlegung gemäss Absatz 1 auch auf ein Ersuchen der zuständigen Behörde des anderen Staates abgegeben. Die Zuständigkeit der ersuchenden Behörde ist unter Berücksichtigung des Überganges der Staatshoheit und der zwischen Polen und dem Deutschen Reich geschlossenen Verträge von der ersuchten Hinterlegungsstelle im Einzelfalle zu prüfen. Beruht die Zuständigkeit der ersuchenden Behörde auf einem der polnisch-deutschen Abkommen, betreffend die Überleitung der Rechtspflege, vom 20. September 1920 oder vom 12. April 1922, so hat sie bei Stellung des Ersuchens zu bescheinigen, dass eine Abgabe des bei ihr schwebenden Verfahrens an eine Justizbehörde des anderen Staates weder von Amts wegen zu erfolgen hat, noch in einem Falle, in dem sie auf Antrag der Parteien oder Beteiligten zulässig ist, von diesen binnen Monatsfrist nach Aufforderung beantragt worden ist.

(4) Die Hinterlegungsstelle ist zur Abgabe der Hinterlegung nur dann verpflichtet, wenn der Antrag oder das Ersuchen bis zum Ablauf des 31. Dezember 1925 bei ihr eingeht.

(5) Von dem Erlass der Abgabeverfügung sind die Beteiligten zu benachrichtigen.

§ 5.

(1) Erlangt die Hinterlegungsstelle in den Fällen des § 4 davon Kenntnis, dass ein Dritter auf den Gegenstand der Hinterlegung Anspruch erhebt, so hat sie die Abgabe der Hinterlegung von der Zustimmung des Dritten abhängig zu machen. Die Hinterlegungsstelle kann jedoch dem Dritten aufgeben, binnen einer Frist seinen Anspruch nachzuweisen oder im Klagewege geltend zu machen, widrigenfalls die Hinterlegung ohne seine Zustimmung abgegeben wird. Die Frist soll angemessen, aber möglichst kurz bestimmt werden. Auf Verlangen der um Abgabe der Hinterlegung ersuchenden Behörde des anderen Staates hat die Hinterlegungsstelle eine solche Auflage zu machen.

(2) W postępowaniu karnym oddanie depozytu nastąpi jedynie w razie zgody prokuratury, w której postępowanie jest zawisłem lub przy której ma się ono na podstawie polsko - niemieckich układów w przedmiocie przyjęcia wymiaru sprawiedliwości z dnia 20 września 1920 r. lub z dnia 12 kwietnia 1922 r. dalej prowadzić.

(3) Oddanie depozytu na podstawie § 4 jest tak długo wykluczonem, jak długo złożony przedmiot lub roszczenie przeciw urzędowi depozytowemu o wydanie depozytu należy do masy upadłości zawisłej w państwie, do którego należy urząd depozytowy.

§ 6.

Na podstawie § 4 oddanie depozytu nastąpi:

- a) jeżeli w myśl § 2 lub § 3 odtąd jest właściwym sądem powiatowy w Bytomiu jako urząd depozytowy, wymienionemu we wniosku polskiemu urzędowi depozytowemu położonemu w górnośląskim obszarze plebiscytowym,
- b) jeżeli w myśl § 3 odtąd jest właściwym polski sąd jako urząd depozytowy, sądowi powiatowemu (urzędowi depozytowemu) w Bytomiu.

§ 7.

W przypadkach uregulowanych w §§ 4 do 6 przechodzi depozyt do urzędu depozytowego drugiego państwa w tym stanie prawnym, w jakim znajduje się on w chwili wydania zarządzenia oddania. W szczególności bez ujmy dla przepisu zawartego w § 5 ust. 1 przez oddanie depozytu pozostają nienaruszonymi prawa osób trzecich, sprzeciwiające się wydaniu masy depozytowej deponentowi lub innym uprawnionym. To samo stosuje się do praw zastawu nabytych w drodze egzekucji. Jeżeli takie prawa zastawu opierają się na tytule uznanym tylko za tymczasowo wykonalny lub jeżeli one dają wierzycielowi wedle ustawy tylko tymczasowe zabezpieczenie, wimierz urząd depozytowy państwa, przejmującego depozyt, uznawać rozstrzygnięcia sądów państwa, oddającego depozyt, zapadłe po oddaniu depozytu a mające wpływ na ostateczny stan wspomnianych praw, narówni z rozstrzygnięciami krajowych sądów.

§ 8.

(1) Sady, wymienione w §§ 2, 3 i w § 6 są wyłącznie właściwymi do wydawania wszystkich rozstrzygnięć, należących w myśl pruskiej ustawy depozytowej do właściwości urzędów depozytowych.

(2) Zażalenia przeciw rozstrzygnięciom właściwego potem polskiego urzędu depozytowego należy stosownie do § 3 pruskiej ustawy depozytowej wnieść w drodze nadzoru słuźbowego do obecnie położonych polskich urzędów.

(3) Zażalenia, zawisłe w chwili wejścia w życie niniejszego układu, należy — jeżeli w myśl postanowień niniejszego układu właściwym urzędem depozy-

(2) Eine Hinterlegung in einem Strafverfahren wird nur mit Zustimmung der Staatsanwaltschaft abgegeben, bei der das Strafverfahren schwebt oder auf Grund der polnisch-deutschen Abkommen, betreffend die Überleitung der Rechtspflege, vom 20. September 1920 oder vom 12. April 1922 fortzuführen ist.

(3) Die Abgabe einer Hinterlegung auf Grund des § 4 ist ausgeschlossen, solange der hinterlegte Gegenstand oder der Anspruch gegen die Hinterlegungsstelle auf Herausgabe der Hinterlegung zu der Masse eines in dem Staate der Hinterlegungsstelle schwebenden Konkurses gehört.

§ 6.

Die Hinterlegung wird auf Grund des § 4 abgegeben:

- a) soweit gemäß § 2 oder § 3 fortan das Amtsgericht in Beuthen als Hinterlegungsstelle zuständig ist, an die in dem Antrage bezeichnete, im oberschlesischen Abtretungsgebiete belegene polnische Hinterlegungsstelle,
- b) soweit gemäß § 3 fortan ein polnisches Gericht als Hinterlegungsstelle zuständig ist, an das Amtsgericht (Hinterlegungsstelle) in Beuthen.

§ 7.

In den durch die §§ 4 bis 6 geregelten Fällen geht die Hinterlegung auf die Hinterlegungsstelle des anderen Staates in der gleichen Rechtslage über, in der sie sich im Zeitpunkte der Abgabeverfügung befindet. Insbesondere werden Rechte Dritter, die der Herausgabe der Hinterlegungsmasse an den Hinterleger oder den sonstigen Berechtigten entgegenstehen, unbeschadet der Vorschrift des § 5 Abs. 1, durch die Abgabe der Hinterlegung nicht berührt. Dies gilt auch für die im Wege der Zwangsvollstreckung erworbenen Pfandrechte. Soweit solche Pfandrechte auf einem nur vorläufig vollstreckbaren Titel beruhen oder nach Massgabe des Gesetzes dem Gläubiger nur vorläufige Sicherung gewähren, sind die nach Abgabe der Hinterlegung von Gerichten des abgebenden Staates ergehenden Entscheidungen, die auf den endgültigen Bestand dieser Rechte von Einfluss sind, von der Hinterlegungsstelle des übernehmenden Staates wie Entscheidungen inländischer Gerichte zu behandeln.

§ 8.

(1) Die in den §§ 2, 3 und 6 bezeichneten Gerichte sind für alle auf Grund der Preussischen Hinterlegungsordnung den Hinterlegungsstellen obliegenden Entscheidungen allein zuständig.

(2) Gegen die Entscheidungen einer hiernach zuständigen polnischen Hinterlegungsstelle ist die Beschwerde im Dienstaufsichtswege nach Massgabe des § 3 der Preussischen Hinterlegungsordnung an die nunmehr übergeordneten polnischen Stellen zu richten.

(3) Die bei Inkrafttreten dieses Abkommens anhängigen Beschwerden sind, wenn als Hinterlegungsstelle nach den Bestimmungen des Abkommens

zytowym jest obecnie sąd drugiego państwa — oddać do rozstrzygnięcia urzędowi zażaleniomu, przelozonemu owemu sądowi.

§ 9.

(1) Oświadczenia, wymienione w § 14 ust. 1 L. 1 pruskiej ustawy depozytowej, można składać także protokularnie w sądzie lub u sekretarza sądowego drugiego państwa w języku, dopuszczonym przy tym sądzie.

(2) To samo stosuje się do wspomnianych w § 4 niniejszego układu wniosków o oddanie depozytu urzędowi depozytowemu drugiego państwa.

(3) Jeżeli urząd depozytowy robi użytek z uprawnienia przysługującego mu w myśl § 18 pruskiej ustawy depozytowej, może potwierdzenie prawdziwości podpisu lub publiczne uwierzytelnienie dokumentu nastąpić także na obszarze drugiego państwa. Legalizacji podpisu takich dokumentów, o ile ona wedle ogólnych postanowień jest potrzebna, należy żądać tylko wówczas, gdy zachodzą uzasadnione wątpliwości co do jego prawdziwości.

§ 10.

(1) Jeżeli depozyt jest lub był przedmiotem sporu, uważa się za prawomocne rozstrzygnięcia w rozumieniu § 14 ust. 1 L. 2 pruskiej ustawy depozytowej rozstrzygnięcia tego polskiego lub niemieckiego sądu, w którym spór został ukończony.

(2) Jeżeli spór zawisł po przejściu wymiaru sprawiedliwości, rozstrzygnięcia sądu należącego do drugiego państwa są miarodajnymi dla urzędu depozytowego wtedy, gdy dla sporu w chwili jego zażalenia nie była uzasadniona w kraju podsadność lub tylko podsadność wedle majątku (§ 23 niemieckiej ustawy o postępowaniu w cywilnych sprawach spornych). W tym przypadku urząd depozytowy winien uwzględnić uzasadnienie podsadności krajowej, jeżeli ona wypływa z wniosku lub z jego umotywowania albo jeżeli to twierdzi przeciwnik wnioskodawcy. Przeciwnika wniosko dawcy należy przesłuchać, chyba że i bez tego wnioskowi powinno się odmówić lub gdy przesłuchanie jest niemożliwym z faktycznych powodów.

§ 11.

Za władze właściwe w rozumieniu § 14 ust. 1 L. 3 i § 15 pruskiej ustawy depozytowej uważa się polskie władze wówczas, gdy one wskutek przejścia władzy państwowej lub wedle postanowień układów, zawartych albo w przyszłości zawierć się mogących między Państwem Polskiem a Państwem Niemieckim, są właściwe do wydawania zarządzenia.

§ 12.

Za sąd opiekuńczy w rozumieniu § 21 pruskiej ustawy depozytowej uważa się sąd drugiego państwa wówczas, gdy jego właściwość opiera się

nunmehr ein Gericht des anderen Staates zuständig ist, an die diesem Gerichte übergeordnete Beschwerde-stelle zur Entscheidung abzugeben.

§ 9.

(1) Die im § 14 Abs. 1 Ziffer 1 der Preussischen Hinterlegungsordnung bezeichneten Erklärungen können auch zu Protokoll eines Gerichts oder Gerichtsschreibers des anderen Staates in der bei diesem Gericht zugelassenen Sprache abgegeben werden.

(2) Das Gleiche gilt für die in § 4 dieses Abkommens erwähnten Anträge auf Abgabe der Hinterlegung an eine Hinterlegungsstelle des anderen Staates.

(3) Macht eine Hinterlegungsstelle von der Befugnis des § 18 der Preussischen Hinterlegungsordnung Gebrauch, so kann die Bescheinigung der Echtheit der Unterschrift oder die öffentliche Beglaubigung der Urkunde auch im anderen Staatsgebiete herbeigeführt werden. Eine Legalisation der Unterschrift dieser Urkunden ist, falls sie nach allgemeinen Bestimmungen notwendig ist, nur zu erfordern, wenn begründete Zweifel an der Echtheit bestehen.

§ 10.

(1) Ist oder war die Hinterlegung Gegenstand eines Rechtsstreites, so gelten als rechtskräftige Entscheidungen im Sinne des § 14 Abs. 1 Ziffer 2 der Preussischen Hinterlegungsordnung die Entscheidungen desjenigen polnischen oder deutschen Gerichts, bei dem dieser Rechtsstreit zu Ende geführt worden ist.

(2) Sofern der Rechtsstreit nach Übergang der Rechtspflege anhängig geworden ist, sind Entscheidungen eines dem anderen Staate angehörenden Gerichts für die Hinterlegungsstelle massgebend, wenn für den Rechtsstreit bei Eintritt der Rechtshängigkeit im Inlande kein Gerichtsstand oder nur der Gerichtsstand des Vermögens (§ 23 der Deutschen Zivilprozessordnung) begründet war. Die Begründung eines inländischen Gerichtsstandes ist in diesem Falle von der Hinterlegungsstelle zu berücksichtigen, wenn sie aus dem Antrage oder seinen Unterlagen hervorgeht, oder wenn der Antragsgegner sie behauptet. Der Antragsgegner ist zu hören, es sei denn, dass der Antrag ohnedies abgelehnt werden soll oder die Anhörung aus tatsächlichen Gründen untunlich ist.

§ 11.

Als zuständige Behörden im Sinne des § 14 Abs. 1 Ziffer 3 und des § 15 der Preussischen Hinterlegungsordnung, gelten polnische Behörden, wenn sie infolge des Überganges der Staatshoheit oder nach den Bestimmungen der zwischen Polen und dem Deutschen Reich geschlossenen oder künftig zu schliessenden Abkommen für die Anordnung zuständig sind.

§ 12.

Als Vormundschaftsgericht im Sinne des § 21 der Preussischen Hinterlegungsordnung gilt ein Gericht des anderen Staates, wenn dessen Zuständigkeit

na postanowieniach układów polsko-niemieckich w przedmiocie przejęcia wymiaru sprawiedliwości z dnia 20 września 1920 lub z dnia 12 kwietnia 1922, albo gdy osoba, objęta postępowaniem, ma przynależność drugiego państwa a opieka (kuratela) nie została wdrożona w kraju.

§ 13.

Za władzę nadzorczą w rozumieniu § 22 pruskiej ustawy depozytowej uważa się władzę polską wówczas, gdy ona wskutek przejścia władzy państwowej lub wedle postanowień układów, zawartych lub w przyszłości zawrzeć się mogących między Państwem Polskim a Państwem Niemieckim, jest właściwą do sprawowania nadzoru.

§ 14.

W przypadkach, przewidzianych w § 28 ust. 2 L. 2 pruskiej ustawy depozytowej, wyroki wykluczające, wydane przez sądy drugiego państwa w zakresie ich właściwości, są miarodajnymi dla urzędu depozytowego. Udzielenie wyroku wykluczającego do wiadomości urzędowi depozytowemu nastąpi także wówczas, gdy urząd ten należy do drugiego państwa.

§ 15.

(1) Jeżeli urząd depozytowy dopiero po odeśłaniu polecenia do kasy dowie się o przeszkodzie, któraby po myśli niniejszego układu sprzeciwiała się wydaniu, wówczas stosuje się przepis § 23 pruskiej ustawy depozytowej.

(2) To samo stosuje się co do przeszkody, któraby po myśli §§ 4, 5 i § 7 niniejszego układu sprzeciwiała się oddaniu.

§ 16.

(1) Jeżeli wedle niniejszego układu jest lub będzie w miejsce pruskiego urzędu depozytowego właściwym odtąd polski urząd depozytowy lub w miejsce polskiego urzędu depozytowego odtąd pruski urząd depozytowy, wstępuje w stosunek przechowawcy w miejsce państwa oddającego państwo przejmujące.

(2) Wstąpienie to uważa się w przypadku, przewidzianym w § 3 za dokonane z chwilą wejścia w życie niniejszego układu, a w przypadku, przewidzianym w § 4, z chwilą wydania zarządzenia oddania. W tej chwili staje się państwo oddające wobec uprawnionego do odbioru wolnym od wszelkiego zobowiązania z tytułu stosunku przechowawcy, atoli w przypadkach, przewidzianych w § 4, jest ono wobec państwa przejmującego odpowiedzialnym za depozyt aż do czasu należytego i zupełnego oddania depozytu.

(3) Przejście odpowiedzialności na Państwo przejmujące nie narusza praw osób interesowanych lub osób trzecich do państwa oddającego, o ile prawa te opierają się na ustawie z dnia 1 sierpnia 1909 r. o odpowiedzialności państwa i innych związków za naruszenie obowiązków służbowych przez urzędników przy wykonywaniu przez nich publicznej władzy (Zbiór

auf den Bestimmungen der polnisch-deutschen Abkommen, betreffend die Überleitung der Rechtspflege vom 20. September 1920 oder vom 12. April 1922 beruht, oder wenn die von dem Verfahren betroffene Person dem anderen Staate angehört und eine Vormundschaft (Pfleghaft) im Inlande nicht eingeleitet ist.

§ 13.

Als Aufsichtsbehörde im Sinne des § 22 der Preussischen Hinterlegungsordnung gilt eine polnische Behörde, wenn sie infolge des Überganges der Staatshoheit oder nach den Bestimmungen der zwischen Polen und dem Deutschen Reich geschlossenen oder künftig zu schliessenden Abkommen für die Wahrnehmung der Aufsicht zuständig ist.

§ 14.

In den Fällen des § 28 Abs. 2 Ziffer 2 der Preussischen Hinterlegungsordnung sind die von Gerichten des anderen Staates innerhalb ihrer Zuständigkeit erlassenen Ausschlussurteile für die Hinterlegungsstelle massgebend. Das Ausschlussurteil wird der Hinterlegungsstelle auch dann mitgeteilt, wenn diese dem anderen Staat angehört.

§ 15.

(1) Wird die Hinterlegungsstelle von einem nach Massgabe dieses Abkommens der Herausgabe entgegenstehenden Hindernis erst nach dem Abgange der Weisung an die Kasse in Kenntnis gesetzt, so findet der § 23 der Preussischen Hinterlegungsordnung Anwendung.

(2) Das Gleiche gilt für ein der Abgabe der Hinterlegung auf Grund der §§ 4, 5 und 7 dieses Abkommens entgegenstehendes Hindernis.

§ 16.

(1) Soweit nach diesem Abkommen an Stelle einer polnischen fortan eine preussische oder an Stelle einer preussischen fortan eine polnische Hinterlegungsstelle zuständig ist oder wird, tritt der übernehmende Staat an Stelle des abgebenden in das Hinterlegungsverhältnis ein.

(2) Der Eintritt vollzieht sich in dem Falle des § 3 mit dem Inkrafttreten dieses Abkommens; in dem Falle des § 4 mit dem Erlass der Abgabeverfügung. Der abgebende Staat wird in dem gleichen Zeitpunkt den zum Empfang Berechtigten gegenüber von jeder Verpflichtung aus dem Hinterlegungsverhältnis frei, bleibt jedoch in den Fällen des § 4 dem übernehmenden Staat für die Hinterlegung bis zu deren ordnungsmässiger und vollständiger Übergabe haftbar.

(3) Der Übergang der Haftung auf den übernehmenden Staat berührt nicht die Rechte der Beteiligten oder Dritter gegen den abgebenden Staat, soweit sie auf das Gesetz über die Haftung des Staates und anderer Verbände für Amtspflichtverletzungen von Beamten bei Ausübung der öffentlichen Gewalt vom 1 August 1909 (Preussische Gesetzesamm-

ustaw pruskich str. 691), ani też do samych urzędników.

(4) Również nie mogą stać się czynności prawne, przedsiębiorane wobec oddającego urzędu depozytowego, z tego powodu nieskutecznymi, że wskutek wydania zarządzenia oddania stał się właściwym już urząd depozytowy drugiego państwa, chyba że państwo oddające stało się wolnym także wobec drugiego państwa od wszelkiego zobowiązania.

Art. 2.

Postanowienia, zawarte w artykule 1 §§ 4, 5 i § 7, stosują się także do tych depozytów, które znajdują się lub znajdować się będą w czasie po przejściu wymiaru sprawiedliwości w urzędach depozytowych polskiej części górnośląskiego obszaru plebiscytowego lub bez względu na czas złożenia w urzędach depozytowych niemieckiej części górnośląskiego obszaru plebiscytowego, a które są w związku ze sprawą wymiaru sprawiedliwości, którą na podstawie układu polsko-niemieckiego w przedmiocie przejęcia wymiaru sprawiedliwości na górnośląskim obszarze plebiscytowym z dnia 12 kwietnia 1922 r. oddano lub ma się oddać władzy sądowej drugiego państwa. W tym przypadku ma się oddać depozyt wymienionemu we wniosku lub w wezwaniu urzędowi depozytowemu drugiego państwa. Zresztą stosuje się odpowiednio postanowienia, zawarte w artykule 1 §§ 8 do 16.

Art. 3.

§ 1.

Gotówkę (§§ 1, 6 i § 8 ust. 2 pruskiej ustawy depozytowej) należy oddać stosownie do tego, czy ją złożono w walucie polskiej czy niemieckiej, urzędowi depozytowemu drugiego państwa w tej samej walucie. To samo stosuje się przy wydaniu depozytu uprawnionemu do odbioru. Nienaruszonymi pozostają postanowienia artykułu 306 i nast. polsko-niemieckiej Konwencji Górnośląskiej zawartej w Genewie dnia 15 maja 1922 r.

§ 2.

(1) Polskie i niemieckie władze wymiaru sprawiedliwości winny we wszystkich sprawach, objętych niniejszym układem, udzielać sobie wzajemnie bezpośredniej pomocy prawnej w jaknajszerszym zakresie.

(2) Akta i załączniki, prowadzone dla spraw depozytowych, należy pozostawić właściwemu odtąd po myśli artykułu 1 § 2, 3 i § 6 urzędowi depozytowemu.

§ 3.

(1) Za oddanie depozytu na podstawie artykułu 1 § 4 oraz za udzielenie pomocy prawnej na podstawie artykułu 3 § 2 nie będzie pobierać się żadnych należności, stempeli i wydatków.

(2) Jeżeli wedle postanowień niniejszego układu depozyt przechodzi do urzędu depozytowego drugiego państwa lub tam ma być oddany, nie policza się

lung Seite 691) gestützt werden, oder gegen die Beamten selbst.

(4) In gleicher Weise sollen Rechtshandlungen, die gegenüber der abgebenden Hinterlegungsstelle vorgenommen werden, nicht um deswillen unwirksam sein, weil infolge des Erlasses der Abgabeverfügung bereits eine Hinterlegungsstelle des anderen Staates zuständig geworden ist, es sei denn, dass der abgebende Staat auch dem anderen Staate gegenüber von jeglicher Verbindlichkeit frei geworden ist.

Art 2.

Die §§ 4, 5 und 7 des Artikels 1 finden auch auf solche Hinterlegungen Anwendung, die in der Zeit nach Übergang der Rechtspflege bei Hinterlegungsstellen des polnischen Teils des oberschlesischen Abstimmungsgebiets oder ohne Rücksicht auf den Zeitpunkt der Hinterlegung bei Hinterlegungsstellen im deutschen Teile des oberschlesischen Abstimmungsgebiets erfolgt sind oder erfolgen und im Zusammenhang mit einer Angelegenheit der Rechtspflege stehen, die auf Grund des polnisch-deutschen Abkommens betreffend die Überleitung der Rechtspflege im oberschlesischen Abstimmungsgebiet vom 12. April 1922 an eine Justizbehörde des anderen Staates abgegeben ist oder wird. Die Hinterlegung wird in diesem Falle an die in dem Antrage oder dem Ersuchen bezeichnete Hinterlegungsstelle des anderen Staates abgegeben. Im übrigen finden die §§ 8 — 16 des Artikels 1 entsprechende Anwendung.

Art. 3.

§ 1.

Bares Geld (§§ 1, 6 und § 8 Abs. 2 der Preussischen Hinterlegungsordnung) wird, je nachdem es in polnischer oder in deutscher Währung hinterlegt ist, in gleicher Währung an die Hinterlegungsstelle des anderen Staates abgegeben. Das Gleiche gilt für die Herausgabe an den zum Empfange Berechtigten. Die Bestimmungen der Artikel 306 ff des am 15. Mai 1922 in Genf geschlossenen polnisch-deutschen Abkommens über Oberschlesien bleiben unberührt.

§ 2.

(1) Die polnischen und die deutschen Justizbehörden haben in allen unter dieses Abkommen fallenden Angelegenheiten einander unmittelbare Rechtshilfe in weitestem Umfange zu leisten.

(2) Die über Hinterlegungssachen geführten Akten und Unterlagen sind der nach Artikel 1 §§ 2, 3 und 6 fortan zuständigen Hinterlegungsstelle zu überlassen.

§ 3.

(1) Für die Abgabe einer Hinterlegung auf Grund des Artikels 1 § 4 und für die Gewährung von Rechtshilfe auf Grund des Artikels 3 § 2 werden Gebühren, Stempel und Auslagen nicht erhoben.

(2) Soweit nach den Bestimmungen dieses Abkommens eine Hinterlegung auf eine Hinterlegungsstelle des anderen Staates übergeht oder an eine

za czas aż do przejęcia lub oddania depozytu żadnych należności, stempil i wydatków.

§ 4.

Przy oddaniu depozytów urzędom depozytowym drugiego państwa nie należy stosować wydanych lub w przyszłości wydać się mogących przez Państwa, zawierające niniejszy układ, przepisów, ograniczających wywóz kapitałów, zakazujących wypłat za granicą lub obkładających wywóz kapitałów podatkami.

§ 5.

W zrozumieniu niniejszego układu uważa się za czas przejęcia wymiaru sprawiedliwości dzień, w którym podpisano protokół zdawczy sądu (urzędu depozytowego).

Art. 4.

§ 1.

Postanowienia niniejszego układu stosują się tylko do depozytów sądów powiatowych.

§ 2.

Jeżeli przy zastosowaniu niniejszego układu miały się w pojedynczych przypadkach wyłonić nieprzewidziane w poprzednich przepisach trudności, Polski i Pruski zarząd wymiaru sprawiedliwości zastrzegają sobie prawo uregulowania takich przypadków osobnymi umowami.

§ 3.

Poprzednio podane postanowienia o właściwości i o postępowaniu przy zatwierdzeniu zawisłych spraw depozytowych nie regulują pytania, na którego państwa ciężar ma się policzyć dokonany zwrot tych kwot, które złożono jako masy gotówkowe w urzędach depozytowych górnośląskiego obszaru plebiscytowego w czasie sprawowania zarządu tego obszaru przez Międzysojuszniczą Komisję Będzącą i Plebiscytową w Opolu. Rozstrzygnięcie tego pytania zastrzega się do czasu dokonania ogólnego finansowego rozliczenia.

Art. 5.

Układ niniejszy wchodzi w życie z upływem tego miesiąca kalendarzowego, w którym go podpisano.

W dowód powyższego pełnomocnicy podpisali niniejszy układ i zaopatrzyli go swymi pieczęciami.

Wygotowano w dwóch egzemplarzach.
Drezno, dnia dwudziestego czwartego lutego 1923 r.

(L. S.) *Tadeusz Zajaczkowski*

(L. S.) *Dr. Georg Crusen*

solche abzugeben ist, bleiben Gebühren, Stempel und Auslagen für die Zeit bis zum Übergange oder bis zur Abgabe der Hinterlegung ausser Ansatz.

§ 4.

Bei der Abgabe von Hinterlegungen an Hinterlegungsstellen des anderen Staates sind die von den vertragschliessenden Staaten erlassenen oder noch zu erlassenden Vorschriften, die die Ausführung von Kapital beschränken, die Zahlung nach dem Auslande verbieten oder mit Steuern belegen, nicht anzuwenden.

Als Zeitpunkt des Überganges der Rechtspflege im Sinne dieses Abkommens gilt der Tag, an welchem das Übergabeprotokoll des Gerichts (Hinterlegungsstelle) vollzogen worden ist.

Art. 4.

§ 1.

Die Bestimmungen dieses Abkommens finden nur auf Hinterlegungen bei Kreisgerichten (Amtsgerichten) Anwendung.

§ 2.

Soweit sich bei Anwendung des vorliegenden Abkommens in Einzelfällen besondere, durch die vorstehenden Bestimmungen nicht behobene Schwierigkeiten ergeben sollten, behalten sich die Polnische und die Preussische Justizverwaltung vor, die Fälle durch besondere Vereinbarungen zu regeln.

§ 3.

Die vorliegenden Vereinbarungen über die Zuständigkeit und das Verfahren für die Abwicklung schwebender Hinterlegungssachen regeln nicht die Frage, zu Lasten welches Staates die erfolgte Rückzahlung derjenigen Beträge zu verrechnen ist, die bei Hinterlegungsstellen des oberschlesischen Abstimmungsgebietes in der Zeit der Verwaltung dieses Gebietes durch die interalliierte Regierungs- und Plebiszitkommission zu Oppeln als Barmassen hinterlegt worden sind. Die Entscheidung hierüber bleibt der allgemeinen finanziellen Auseinandersetzung vorbehalten.

Art. 5.

Dieser Vertrag tritt mit Ablauf des Kalendermonats in Kraft, in welchem er unterzeichnet wurde.

Zu Urkund dessen haben die Bevollmächtigten diesen Vertrag unterzeichnet und mit ihren Siegeln versehen.

Ausgefertigt in doppelter Urschrift.
Dresden, den 24. Februar 1923.

(L. S.) *Dr. Georg Crusen*

(L. S.) *Tadeusz Zajaczkowski*